

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. KO-03505/2013-ERU

V Ostravě dne 9. května 2013

Číslo jednací: 03505-10/2013-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán ve smyslu ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a ust. § 2c zákona č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení vedeném pod sp. zn. KO-03505/2013-ERU zahájeném Energetickým regulačním úřadem dne 8. dubna 2013 z moci úřední podle ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, s účastníkem řízení, společností Eneka s.r.o., IČ: 27671267, se sídlem Obřanská 101a, 614 00 Brno, ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 16 odst. 1 písm. h) zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, rozhodl

takto:

I. Účastník řízení, společnost Eneka s.r.o., IČ: 27671267, se sídlem Obřanská 101a, 614 00 Brno, se tím, že v rozporu s ust. § 13 odst. 2 písm. a) zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, při výkonu své licencované činnosti nesplnil svou povinnost poskytnout informaci spotřebiteli při nabídce a prodeji elektřiny a zemního plynu tak, aby měl možnost seznámit se s cenou před sjednáním smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny nebo zemního plynu, a to minimálně v období od 1. ledna 2013 do 15. ledna 2013 tím, že neuvedl konečné nabídkové ceny elektřiny ze sítí NN pro kategorii „domácnost“ v cenících platných od 1. ledna 2013 pro všechna distribuční území umístěných na jeho internetových stránkách do 15. ledna 2013 a konečné nabídkové ceny zemního plynu pro kategorii „domácnost“ v cenících platných od 1. ledna 2013 pro všechna distribuční území umístěných rovněž na jeho internetových stránkách do 15. ledna 2013, čímž porušil povinnost označit své produkty ve zveřejňovaných cenících konečnou nabídkovou cenou, která zahrnuje všechny daně, cla a poplatky, dopustil spáchání správního deliktu podle ust. § 16 odst. 1 písm. h) zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů.

II. Dle ust. § 16 odst. 4 písm. a) zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, se účastníkovi řízení, společnosti Eneka s.r.o., IČ: 27671267, se sídlem Obřanská

101a, 614 00 Brno, ukládá **pokuta ve výši 10 000 Kč** (slovy: deset tisíc korun českých), která je splatná dle ust. § 17 odst. 6 téhož zákona do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, Na Příkopě 28, 110 03 Praha 1, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 05113.

III. Dle ustanovení § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, se účastníku řízení, společnosti Eneka s.r.o., IČ: 27671267, se sídlem Obřanská 101a, 614 00 Brno, ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, Na Příkopě 28, 110 03 Praha 1, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 051131.

Odůvodnění

I. Úvod

Dne 8. dubna 2013 zahájil Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) ve smyslu ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), v návaznosti na ust. § 18 odst. 1 písm. b) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“), a ust. § 2c zákona č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů, správní řízení z moci úřední s účastníkem řízení, společností Eneka s.r.o., IČ: 27671267, se sídlem Obřanská 101a, 614 00 Brno (dále jen „účastník řízení“), ve věci možného podezření ze spáchání správního deliktu ve smyslu ust. § 16 odst. 1 písm. h) zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o cenách“), kterého se měl účastník řízení dopustit tím, že nesplnil povinnost vyplývající z ust. § 13 odst. 2 písm. a) téhož zákona.

Správní řízení bylo zahájeno na základě výsledků kontroly zahájené dne 7. ledna 2013 podle ust. § 12 odst. 2 písm. a) zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

Kontrola byla provedena na základě pověření Úřadu vedeného pod č. j. 00249-2/2013-ERU ze dne 7. ledna 2013 vydaného ve smyslu ust. § 9 zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů. Kontrolu zahájil kontrolní orgán na základě vlastního podnětu.

II. Kontrolní zjištění

Předmětem kontroly bylo dodržování povinností stanovených v ustanovení § 13 zákona o cenách, a to především povinnosti poskytovat při nabídce a prodeji sdružených služeb dodávky elektřiny a plynu informace spotřebiteli tak, aby měl možnost se seznámit s cenou před sjednáním smlouvy ve smyslu ust. § 13 odst. 2 výše uvedeného zákona. Zejména kontrolní orgán zjišťoval, zda účastník řízení v cenících u svých produktů uvádí konečnou nabídkovou cenu, která zahrnuje všechny daně, cla a poplatky.

Kontrolní orgán si sám dne 8. ledna 2013 vytiskl ceníky elektřiny a zemního plynu z internetových stránek účastníka řízení. V rámci kontroly pak bylo provedeno dne 14. ledna 2013 místní šetření a byl z něj pořízen záznam č. j. 00249-6/2013-ERU. Účastník řízení předal kontrolnímu orgánu požadované dokumenty, a to ceníky elektřiny a zemního plynu pro zákazníky kategorie „domácnost“ platné ode dne 1. ledna 2013, které jsou zákazníkům předávány při podpisu smlouvy. Účastník řízení přitom potvrdil, že se předložené ceníky shodují s těmi, které si vytiskl kontrolní orgán dne 8. ledna 2013 a jež byly ke dni uskutečnění místního šetření uveřejněny na internetových stránkách účastníka řízení.

Dne 15. ledna 2013 pak účastník řízení vložil na své internetové stránky upravené ceníky elektřiny a zemního plynu platné od 1. ledna 2013 pro kategorii „domácnost“ pro všechna distribuční území, což oznámil Úřadu téhož dne emailem.

Z předložených ceníků pak kontrolní orgán zjistil, že konečné ceny:

- a) elektřiny pro kategorii „domácnost“ uvedené v cenících platných od 1. ledna 2013 pro všechna distribuční území umístěných na internetových stránkách účastníka řízení ode dne 15. ledna 2013 zahrnují všechny daně, cla a poplatky,
- b) zemního plynu pro kategorii „domácnost“ uvedené v cenících platných od 1. ledna 2013 pro všechna distribuční území umístěných na internetových stránkách účastníka řízení ode dne 15. ledna 2013 zahrnují všechny daně, cla a poplatky.

Zároveň však bylo kontrolou zjištěno, že konečné ceny:

- a) elektřiny pro kategorii „domácnost“ nejsou v cenících platných od 1. ledna 2013 pro všechna distribuční území umístěných na internetových stránkách účastníka řízení do 15. ledna 2013 vůbec uvedeny,
- b) zemního plynu pro kategorii „domácnost“ nejsou v cenících platných od 1. ledna 2013 pro všechna distribuční území umístěných na internetových stránkách účastníka řízení do 15. ledna 2013 vůbec uvedeny.

Kontrolní orgán rovněž zjistil, že v případě zájmu zasílá účastník řízení před sjednáním smlouvy Nabídku na dodávku elektrické energie nebo zemního plynu, ve které uvádí celkovou cenu za poptávané množství silové elektřiny, respektive za dodávku zemního plynu, celkovou cenu za poptávané množství elektřiny nebo zemního plynu (včetně distribuce

a ostatních služeb) a úsporu proti současnému dodavateli elektřiny nebo zemního plynu, jak s DPH, tak bez DPH. Dále bylo v rámci kontroly zjištěno, že má účastník řízení na svých internetových stránkách pro potenciální zákazníky vytvořenu kalkulačku, v níž je možné po zadání množství elektřiny nebo zemního plynu spočítat rozdíl mezi celkovou cenou nabízenou účastníkem řízení a celkovou cenou u jeho současného dodavatele elektřiny nebo zemního plynu.

V rámci provedené kontroly bylo tedy zjištěno, že účastník řízení při výkonu licencované činnosti nesplnil svou povinnost poskytnout informace spotřebiteli při nabídce a prodeji elektřiny a zemního plynu tak, aby měl možnost se seznámit s cenou před sjednáním smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny nebo zemního plynu, přičemž za cenu je považována v souladu se zněním ust. § 13 odst. 2 zákona o cenách konečná nabídková cena, která zahrnuje všechny daně, cla a poplatky. Svým jednáním tak účastník řízení porušil ust. § 13 odst. 2 písm. a) zákona o cenách.

Výše uvedené skutečnosti vychází z podkladů obsažených v kontrolním spisu Úřadu a jsou uvedeny také v Protokolu č. K003413 ze dne 4. února 2013, se kterým byla jednatelka účastníka řízení, paní Ing. Šárka Sedláčková, dne 5. února 2013 prokazatelně seznámena při převzetí stejnopisu uvedeného protokolu a tuto skutečnost současně potvrdila svým podpisem.

III. Vyjádření účastníka řízení k výsledku kontroly

Účastník řízení se k Protokolu č. K003413 ze dne 4. února 2013 vyjádřil a svým dopisem ze dne 5. února 2013 zaslal námítky proti uvedenému protokolu, které Úřad obdržel dne 12. února 2013.

Účastník řízení v podaných námítkách uvedl, že je přesvědčen, že nedošlo k porušení předmětného ustanovení zákona o cenách, nicméně okamžitě doplnil součtovou jednotkovou cenu.

Dle názoru účastníka řízení je ust. § 13 odst. 2 zákona o cenách splněno informací, jaká je cena silové elektřiny. Zákazník si pak může zvolit, zda nasmlouvá pouze silovou elektřinu nebo zda chce zajistit i distribuci za ceny dané platným cenovým výměrem Úřadu. V době, kdy ovšem podepisuje smlouvu, neví, za jaké ceny bude zajišťovat distribuci příští rok. Účastník řízení podotýká, že zmíněné ustanovení lze praktikovat jen pro část období menší než 12 měsíců a nikdy ne za rok, a proto nelze dle jeho soudu požadovat, aby cena byla v sumě. Celkovou cenu bere jen jako informační záležitost pro zákazníky, kteří volí sdruženou smlouvu a kteří o tuto informaci v daný okamžik stojí.

Účastník řízení ve svém vyjádření konstatoval, že povinnost stanovená v ust. § 13 odst. 2 písm. b) zákona o cenách byla prokazatelně splněna. Povinnost zakotvená pod písm. c) téhož ustanovení pak dle účastníka řízení odkazuje přesně na případ, kdy se sjednává kontrakt

na dobu, kdy není známa cena. Určitou podobnost sledává účastník řízení také v ust. § 13a zákona o cenách týkající se informování o cenách při poskytování služeb cestovních kancelářů.

Dne 20. února 2013 vydal Úřad rozhodnutí o námitkách kontrolované osoby č. j. 00249-18/2013-ERU, kterým podaným námitkám nevyhověl a potvrdil kontrolní zjištění obsažené v Protokolu č. K003413 č. j. 00249-15/2013-ERU ze dne 4. února 2013.

IV. Průběh správního řízení

Na základě skutečností zjištěných při provedené kontrole zahájil Úřad po vyhodnocení všech uvedených skutečností podle ust. § 46 správního řádu správní řízení z moci úřední. Zahájení správního řízení bylo účastníku řízení sděleno oznámením o zahájení správního řízení č. j. 03505-1/2013-ERU dne 8. dubna 2013 s poučením o právu podat návrhy na doplnění řízení ve smyslu ust. § 36 správního řádu. Účastník řízení svého práva nevyužil a nezaslal žádné návrhy na doplnění řízení ani nenavrhl žádné další důkazy.

Správní orgán převzal do správního spisu dne 10. dubna 2013 kontrolní spis sp. zn. KO-00249/2013-ERU, o čemž vyhotovil záznam o vložení do spisu č. j. 03505-3/2013-ERU. Správní orgán považoval skutečnosti vyplývající z kontrolního spisu za zcela dostačující a sám z moci úřední další dokazování v průběhu správního řízení nedoplňoval.

Dne 10. dubna 2013 zaslal správní orgán účastníkovi řízení usnesení č. j. 03505-4/2013-ERU, ve kterém účastníkovi řízení uložil povinnost zaslat Úřadu do 7 dnů od převzetí tohoto usnesení kopii výkazu zisku a ztrát za minulé a aktuální účetní období nebo jiný obdobný doklad, kterým by účastník řízení doložil své aktuální hospodářské výsledky či majetkové poměry, s uvedením informace, jaká část tržeb pochází z licencované činnosti. Toto usnesení bylo účastníkovi řízení doručeno dne 11. dubna 2013. Dne 18. dubna 2013 pak účastník řízení správnímu orgánu zaslal výkaz zisku a ztráty ke dni 31. března 2013 a ke dni 31. prosince 2012.

Dne 15. dubna 2013 zaslal účastník řízení správnímu orgánu své stanovisko k zahájenému správnímu řízení. V něm účastník řízení podotýká, že v návaznosti na upozornění a na pochybení byly předmětné ceníky ihned doplněny a umístěny na web. Dále účastník řízení sdělil, že v rozhodném období nebyla uzavřena žádná smlouva na dodávku elektrické energie a zemního plynu, o uzavření smlouvy nebylo ani s nikým jednáno, čímž bylo riziko, že by byl spotřebitel uveden v omyl, minimální. Mimoto účastník řízení zdůrazňuje, že ceny elektrické energie a zemního plynu byly přehledně uvedeny dle výměru Úřadu a jelikož jsou ceny za distribuci pevně dány, nemohl být žádný zákazník poškozen. Účastník řízení uznává, že neměl ceny v rozhodné době vyvěšené na webu, nicméně ust. § 13 odst. 2 písm. b) zákona o cenách mu nestanovuje povinnost mít ceny zveřejněny právě na webu, nýbrž na viditelném místě. Účastník řízení rovněž podotýká, že vyhotovuje každému

zákazníkovi nabídku, kde je cena spočítána konkrétně pro jeho spotřebu a to včetně cen za distribuci. Na základě toho tak účastník řízení usuzuje, že nemohl být nikdo uveden v omyl. V závěru pak shrnuje, že rozhodné období činilo pouhých 15 dní a žádá Úřad o upuštění od pokuty či přihlednutí k míře závažnosti způsobeného správního deliktu, který mohl mít minimální dopad na potenciální zákazníky v rozhodném období.

Dne 19. dubna 2013 provedl správní orgán dokazování mimo ústní jednání, o čemž sepsal protokol č. j. 03505-8/2013-ERU. O této skutečnosti byl účastník řízení s dostatečným předstihem dne 15. dubna 2013 vyrozuměn oznámením o dokazování č. j. 03505-5/2013-ERU zaslaným dne 12. dubna 2013. Dokazování proběhlo tak, že se oprávněná úřední osoba seznámila s listinami obsaženými ve spisu.

Dne 19. dubna 2013 pak správní orgán zaslal účastníkovi řízení vyrozumění o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí č. j. 03505-9/2013-ERU, které mu bylo doručeno dne 22. dubna 2013. V něm správní orgán informoval účastníka řízení v souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, než bude rozhodnutí ve věci vydáno. Účastník řízení této možnosti nevyužil a žádné vyjádření správnímu orgánu nezaslal.

Správní orgán s ohledem na průběh správního řízení a s ohledem na to, že se účastník řízení vyjádřil k podkladům řízení, avšak nenavrl provedení dalších důkazů a nečinil jiné návrhy směrem ke správnímu orgánu, a v souladu se zásadou materiální pravdy, která je zakotvena v ustanovení § 3 správního řádu, dospěl k závěru, že veškeré podklady, jenž měl k dispozici pro vedení správního řízení a následné vydání tohoto rozhodnutí, jsou úplně a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 výše uvedeného zákona.

V. Popis skutkového stavu

Účastník řízení je právnickou osobou zapsanou v obchodním rejstříku vedeném Krajským soudem v Brně, oddíl C, vložka 50627. V energetických odvětvích podniká účastník řízení na základě rozhodnutí o udělení licence č. 140604899 na obchod s elektřinou, s datem zahájení výkonu licencované činnosti dne 18. května 2006, a na základě rozhodnutí o udělení licence č. 241018373 na obchod s plynem, s datem zahájení výkonu licencované činnosti dne 19. února 2011.

Úřadem bylo zjištěno, že konečné ceny:

- a) elektřiny pro kategorii „domácnost“ nejsou v cenících platných od 1. ledna 2013 pro všechna distribuční území umístěných na internetových stránkách účastníka řízení do 15. ledna 2013 vůbec uvedeny,

- b) zemního plynu pro kategorii „domácnost“ nejsou v cenících platných od 1. ledna 2013 pro všechna distribuční území umístěných na internetových stránkách účastníka řízení do 15. ledna 2013 vůbec uvedeny.

Dne 15. ledna 2013 zveřejnil účastník řízení na svých webových stránkách upravené ceníky obsahující konečné ceny elektřiny a zemního plynu pro kategorii „domácnost“ platné od 1. ledna 2013 pro všechna distribuční území.

Správní orgán také zjistil, že účastník řízení má na svých internetových stránkách pro potenciální zájemce vytvořenu kalkulačku, v níž je možné po zadání množství elektřiny nebo zemního plynu spočítat rozdíl mezi celkovou cenou nabízenou účastníkem řízení a celkovou cenou u jeho současného dodavatele elektřiny nebo zemního plynu. V případě zájmu pak zasílá účastník řízení případným zájemcům před sjednáním smlouvy Nabídku na dodávku elektrické energie nebo zemního plynu, ve které uvádí celkovou cenu za poptávané množství silové elektřiny, respektive za dodávku zemního plynu, celkovou cenu za poptávané množství elektřiny nebo zemního plynu (včetně distribuce a ostatních služeb) a úsporu proti současnému dodavateli elektřiny nebo zemního plynu, jak s DPH, tak bez DPH.

VI. Právní hodnocení

Správního deliktu ve smyslu ust. § 16 odst. 1 písm. h) zákona o cenách se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba jako prodávající tím, že poruší některou z povinností stanovených v ust. § 13 odst. 2 až 11 téhož zákona při označování zboží cenami.

Správní orgán v rámci správního řízení prokázal, že účastník řízení je právnickou osobou a zároveň obchoduje se zemním plynem a elektřinou. Z uvedeného tedy vyplývá, že vůči svým odběratelům vystupuje účastník řízení jako prodávající.

V rámci vedeného správního řízení se správní orgán zabýval správním deliktem ve smyslu výše uvedeného ust. § 16 odst. 1 písm. h) zákona o cenách v návaznosti na porušení povinnosti stanovené v ust. § 13 odst. 2 téhož zákona, a to konkrétně povinnosti uvedené v písmenu a) tohoto ustanovení.

Z ust. § 13 odst. 2 zákona o cenách vyplývá informační povinnost, kterou je prodávající povinen bezpodmínečně dodržovat a plnit, a to tím způsobem, že při nabídce a prodeji zboží musí poskytnout spotřebiteli informaci, aby měl možnost seznámit se s úplnou a pravdivou cenou nabízeného zboží před jednáním o koupi zboží.

Konkrétně má prodávající povinnost poskytnout při nabídce a prodeji zboží informaci spotřebiteli tak, aby měl možnost seznámit se s cenou před jednáním o koupi zboží, a to označit zboží cenou, kterou uplatňuje v okamžiku nabídky a vztaženou k prodávánému jednotkovému množství zboží a určeným podmínkám a zpřístupnit na viditelném místě informaci o této ceně formou ceníků, nebo zpřístupnit tuto cenu jiným přiměřeným způsobem,

dále pak předložit nabídkový ceník dílů a činností, pokud se zboží sestavuje z běžných dílů nebo činností na základě zvláštních požadavků kupujícího, nebo oznámit kupujícímu odhad ceny, nelze-li podat informaci o ceně způsoby uvedenými výše. Zároveň z dotčeného ustanovení vyplývá, že cenou se u výrobků rozumí konečná nabídková cena, která zahrnuje všechny daně, cla a poplatky.

Správní orgán současně konstatuje, že povinnosti uvedené v ust. § 13 odst. 2 zákona o cenách představují absolutní povinnosti každého prodejce ve vztahu k nabídce a prodeji zboží. Toto zákonné ustanovení totiž především chrání spotřebitele tak, aby měli dostatečné a jasné informace o ceně nabízeného zboží a mohli na základě své svobodné vůle a v nejlepším přesvědčení na základě úplných a pravdivých informací co nejlépe zvážit, pro jaké z nabízeného zboží se rozhodnou.

Z ust. § 13 odst. 2 zákon o cenách vyplývá, že dotčená povinnost musí být splněna pouze vůči spotřebiteli. Spotřebitelem se dle ust. § 52 odst. 3 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, rozumí fyzická osoba, která při uzavírání a plnění smlouvy nejedná v rámci své obchodní nebo jiné podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání. Definici spotřebitele můžeme rovněž nalézt v ust. § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů, kdy spotřebitelem je fyzická osoba, která nejedná v rámci své podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání. Z výše uvedeného vyplývá, že pod pojem spotřebitel lze zařadit pouze fyzickou osobu nepodnikající.

V rámci odběratelsko-dodavatelských vztahů v energetických odvětvích se tak povinnosti vyplývající z ust. § 13 odst. 2 zákona o cenách vztahují pouze k těm odběratelům, kteří vyhovují definici spotřebitele. Obvykle se tak bude jednat pouze o dodávky v rámci kategorie „domácnost“ (správní orgán mimo to poznamenává, že v tomto případě se jedná o označení produktu nabízeného dodavatelem ve vztahu ke konkrétním odběratelům, tedy nikoliv o pojem ve smyslu zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů). Z tohoto důvodu se správní orgán zabýval pouze neuvedením konečné ceny pro kategorii „domácnost“.

Z ustanovení § 13 odst. 2 písm. a) zákona o cenách vyplývá povinnost prodávajícího při nabídce a prodeji zboží označit zboží cenou, kterou uplatňuje v okamžiku nabídky a vztáženou k prodávávanému jednotkovému množství zboží a určeným podmínkám, přičemž cenou se u výrobků rozumí konečná nabídková cena, která zahrnuje všechny daně, cla a poplatky.

Zákonnou povinností prodávajícího je přitom nejen u zboží uvádět konečnou nabídkovou cenu, tedy cenu účtovanou zákazníkovi a nikoliv pouze její složky nebo část před započítáním daně, kterou je zákazník v konečné ceně povinen rovněž uhradit, ale též zboží takto označovat. U elektřiny a zemního plynu přitom není z jejich povahy možné přímo označovat zboží cenou, je tedy třeba informaci o ceně výrobků či služeb spotřebiteli vhodným způsobem zpřístupnit a zajistit jeho informování.

Účastníkovi řízení vůbec neuvedl konečné nabídkové ceny elektřiny pro kategorii „domácnost“ v cenících platných od 1. ledna 2013 pro všechna distribuční území umístěných na jeho internetových stránkách do 15. ledna 2013 a vůbec neuvedl konečné nabídkové ceny zemního plynu pro kategorii „domácnost“ v cenících platných od 1. ledna 2013 pro všechna distribuční území umístěných rovněž na jeho internetových stránkách do 15. ledna 2013.

Správní orgán prokázal, že účastník řízení při výkonu své licencované činnosti nesplnil svou povinnost poskytnout informaci spotřebiteli při nabídce a prodeji elektřiny a zemního plynu tak, aby měl spotřebitel možnost seznámit se s cenou před sjednáním smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny nebo zemního plynu, a to označit zboží ve zveřejňovaných cenících konečnou nabídkovou cenou, která zahrnuje všechny daně, cla a poplatky, čímž porušil ustanovení § 13 odst. 2 písm. a) zákona o cenách, a dopustil se tak správního deliktu dle ust. § 16 odst. 1 písm. h) téhož zákona.

Správní orgán má tak na základě výše uvedeného za prokázané, že byly ze strany účastníka řízení naplněny formální znaky správního deliktu podle ust. § 16 odst. 1 písm. h) zákona o cenách.

Nad rámec výše uvedeného považuje správní orgán za nezbytné vypořádat se také s námitkami účastníka řízení, které vznesl v rámci kontroly.

K námitce účastníka řízení, že povinnost vyplývající z ust. § 13 odst. 2 zákona o cenách je splněna informací, jaká je cena silové elektřiny, správní orgán uvádí, že zmíněné ustanovení hovoří o ceně, kterou se rozumí konečná nabídková cena, která zahrnuje všechny daně, cla a poplatky. Tato cena by tak logicky měla zahrnovat nejen částku, kterou musí zákazník zaplatit za silovou elektřinu, ale také příslušnou částku za distribuci elektřiny, stejně jako všechny další složky jako jsou příslušné daně a poplatky.

K námitce, že zmíněné ustanovení lze praktikovat jen pro část období menší než 12 měsíců a nikdy ne za rok, a proto nelze dle jeho soudu požadovat, aby cena byla v sumě, Úřad konstatuje, že zákon hovoří o ceně platné v okamžiku nabídky, což je nutno chápat jako cenu aktuální, v daném okamžiku nabízenou prodávajícím. Ani při uzavírání smlouvy o sdružených dodávkách elektřiny nebo plynu není povinností obchodníka uveřejňovat konečnou nabídkovou cenu s platností až za několik měsíců či v příštím kalendářním roce, ale aktuálně nabízenou cenu v okamžiku uzavření smlouvy, která je důležitá pro svobodné a informované rozhodnutí potenciálního zákazníka.

K tvrzení účastníka řízení, že povinnost stanovená v ust. § 13 odst. 2 písm. b) zákona o cenách byla prokazatelně splněna, správní orgán uvádí, že jak kontrolní orgán, tak i správní orgán se zabýval pouze porušením ust. § 13 odst. 2 písm. a) zákona o cenách a nikoli ustanovením, na které odkazuje účastník řízení, proto je tato námitka považována za irelevantní. Správní orgán k tomu dodává, že povinnost zpřístupnit informaci o ceně dle ust. § 13 odst. 2 zákona o cenách na viditelném místě formou ceníků je nutno chápat v energetických odvětvích nejen ve smyslu uvedeného ustanovení, ale také s ohledem

na ust. § 11a odst. 1 energetického zákona. Dle tohoto ustanovení je držitel licence na výrobu elektřiny, výrobu plynu, obchod s elektřinou nebo obchod s plynem povinen uveřejňovat způsobem umožňujícím dálkový přístup uplatňované podmínky dodávek plynu a ceny za dodávku plynu pro domácnosti a podnikající fyzické osoby s roční spotřebou plynu do 630 MWh, podmínky dodávek elektřiny a ceny za dodávku elektřiny pro domácnosti nebo podnikající fyzické osoby odebírající elektřinu z hladiny nízkého napětí. Ve světle výše uvedeného se tak povinností zveřejnit na viditelném místě informaci o ceně formou ceníků rozumí u příslušných držitelů licence a příslušných produktových řad vymezených v ust. § 11a odst. 1 energetického zákona povinnost uveřejnit tyto ceníky způsobem umožňujícím dálkový přístup.

K názoru účastníka řízení, že lze shledat určitou podobnost s ust. § 13a zákona o cenách týkajícího se informování o cenách při poskytování služeb cestovních kanceláří, správní orgán uvádí, že toto ustanovení se striktně použije pouze na specifický případ poskytování služeb cestovních kanceláří. Pro komodity, kterými jsou elektřina a zemní plyn, je pak nutné využít obecného ustanovení § 13 zákona o cenách. Nadto Úřad dodává, že i účastníkem řízení zmíněné ustanovení § 13a zákona o cenách hovoří o konečné ceně zájezdu, která zahrnuje veškeré příslušné složky.

Správní orgán se také zabýval námitkami účastníka řízení, které uplatnil v průběhu správního řízení.

Správní orgán ke skutečným, že ceníky byly den po uskutečnění místního šetření kontrolním orgánem doplněny o chybějící údaje a takto zveřejněny na internetových stránkách účastníka řízení, že rozhodné období činilo pouze 15 dnů a že v rozhodném období nebyla uzavřena žádná smlouva na dodávku elektřiny či zemního plynu ani nebylo s nikým jednáno, přihlédne níže, a to při rozhodování o výši ve smyslu ust. § 17 odst. 2 zákona o cenách při stanovení výše pokuty. K námitce účastníka řízení, že neměl ceny v rozhodné době vyvěšené na webu, nicméně ust. § 13 odst. 2 písm. b) zákona o cenách mu nestanovuje povinnost mít ceny zveřejněny právě na webu, nýbrž na viditelném místě, správní orgán odkazuje na výše uvedené vypořádání se s totožnou námitkou uplatněnou v rámci kontroly.

Správní orgán se nicméně musel zabývat také otázkou naplnění materiální stránky uvedeného deliktu.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007 sp. zn. 8 As 17/2007-135 vyplývá, že pro trestnost jednání musí být naplněna i materiální stránka deliktu. Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro správní delikty. Podstatou správních deliktů je postih za jednání v rozporu s právem. K jeho trestnosti však nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty deliktu, pokud zároveň není jednáním společensky nebezpečným (škodlivým). Jinými slovy, aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako správní delikt, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka deliktu a jednání

musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti ve vztahu k porušené povinnosti stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot. Na těchto závěrech nemůže nic změnit skutečnost, že zákony upravující správní delikty stricto sensu materiální stránku deliktu neupravují (na rozdíl od právní úpravy trestných činů a přestupků - srov. ust. § 3 odst. 1 trestního zákona a ust. § 2 odst. 1 zákona o přestupcích). Materiální stránka protiprávního jednání se tak i v případě správních deliktů musí projevit nejen při stanovení výše sankce, ale již při posuzování trestnosti právně závadného jednání. Vždy je proto třeba zkoumat, jaký zájem společnosti je porušeným ustanovením chráněn, zda byl posuzovaným jednáním porušen, popř. v jaké intenzitě se tak stalo.

Správní orgán tedy zkoumal, zda byla naplněna i materiální stránka trestnosti správního deliktu dle ust. § 16 odst. 1 písm. h) zákona o cenách. Správní orgán k tomu uvádí, že jednáním účastníka řízení byl ohrožen zájem společnosti i Úřadu jakožto regulátora na ochraně spotřebitele tak, aby mu byly poskytnuty dostatečné a jasné informace o ceně nabízeného zboží a on se tak mohl na základě své svobodné vůle a v nejlepším přesvědčení na základě úplných a pravdivých informací rozhodnout, zda vstoupí do smluvního vztahu s daným obchodníkem či nikoliv. Účastník řízení mohl svým jednáním uvést v omyl své současné i potenciální zákazníky – spotřebitele. Správní orgán rovněž podotýká, že otázka zveřejňování cen je velmi zásadní jak z hlediska rozhodování spotřebitele, tak také z hlediska nastavení jasných a transparentních pravidel hospodářské soutěže na trhu s energiemi. Spotřebiteli musí být umožněno učinit kvalifikované a svobodné rozhodnutí o tom, zda setrvá ve stávajícím smluvním vztahu s dodavatelem energií nebo zda přejde k dodavateli jinému, přičemž zveřejňování cen v cenících je jednoznačně jedním ze zásadních kritérií, kterými se spotřebitel řídí, a pokud není uváděná cena v cenících konečnou nabídkovou cenou, nemůže spotřebitel jednoduchým způsobem ceny nabízené různými dodavateli porovnat a případně se rozhodnout pro změnu dodavatele. S ohledem na dlouhodobý charakter smluvních vztahů v energetických odvětvích, zvláště v případě vztahu dodavatel – spotřebitel, je navíc velice žádoucí, aby měl spotřebitel k dispozici veškeré nutné údaje vztahující se k uvedené transakci. Správní orgán má tak za prokázané, že došlo k naplnění materiální stránky správního deliktu uvedeného v ust. § 16 odst. 1 písm. h) zákona o cenách.

Vzhledem k tomu, že účastník řízení podniká v energetických odvětvích na základě rozhodnutí o udělení licence na obchod s elektřinou s datem zahájení výkonu licencované činnosti dne 18. května 2006 a na základě rozhodnutí o udělení licence na obchod s plynem s datem zahájení výkonu licencované činnosti dne 19. února 2011, vnímá jej správní orgán jako držitele licencí, který by si měl být dostatečně vědom svých zákonem stanovených povinností. Je věcí obchodníka, aby si ceníky sestavil takovým způsobem, aby všechny informace nezbytné pro různé kategorie svých zákazníků uváděl vždy v takovém rozsahu, aby nedocházelo k rozporu jeho jednání s jeho zákonnými povinnostmi.

Správní orgán se také zabýval otázkou, zda jsou naplněny podmínky uvedené v ustanovení § 17 odst. 1 zákona o cenách, tedy zda účastník řízení za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Z podkladů, které měl Úřad k dispozici, nicméně

nevyplývá, že by nastala jakákoliv objektivní zákonem předvídaná situace, která by umožnila liberaci účastníka řízení, co se týče jeho právní odpovědnosti za spáchaný delikt podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. h) zákona o cenách.

Správní orgán na základě výše uvedeného zjistil a prokázal, že účastník řízení nesplnil povinnost vyplývající z ust. § 13 odst. 2 písm. a) zákona o cenách, a svým jednáním se tak dopustil správního deliktu ve smyslu ust. § 16 odst. 1 písm. h) téhož zákona. Z tohoto důvodu přistoupil správní orgán k uložení pokuty.

VII. Udělení pokuty

Charakteristickým znakem tzv. správních deliktů držitele licence je to, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se o objektivní odpovědnost, tedy o odpovědnost za výsledek. Je tedy věcí držitele licence, aby si při výkonu licencované činnosti počínal tak, aby neporušil povinnosti dané zákonem o cenách a bezpodmínečně plnil zákonem stanovené povinnosti.

Tím, že účastník řízení nesplnil povinnost vyplývající z ust. § 13 odst. 2 písm. a) zákona o cenách, dopustil se správního deliktu ve smyslu ust. § 16 odst. 1 písm. h) téhož zákona, za nějž lze uložit podle ust. § 16 odst. 4 písm. a) zmíněného zákona pokutu až do výše 1 000 000 Kč.

Při stanovení výše pokuty přihlížel správní orgán ke všem skutečnostem zjištěným ve správním řízení. Zejména pak přihlížel k závažnosti správního deliktu, ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, době trvání a okolnostem, za nichž byl správní delikt spáchán. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě pachatele.

Jak konstatoval správní orgán již výše, porušení povinnosti vyplývající z ust. § 13 odst. 2 písm. a) zákona o cenách považuje správní orgán za velmi závažné, a to z důvodu účelu dotčené právní normy, která především chrání spotřebitele a umožňuje jim získat dostatečné a jasné informace o ceně nabízeného zboží, aby se mohli rozhodnout, zda vstoupí do smluvního vztahu s daným obchodníkem či nikoliv. Při posouzení závažnosti protiprávního jednání a škodlivosti jeho následku je také třeba vzít v potaz okruh poškozených zákazníků. Správní orgán přihlédl k tvrzení účastníka řízení, že v rozhodném období nebyla uzavřena žádná smlouva na dodávku elektřiny či zemního plynu ani nebylo s nikým jednáno, přesto má však za to, že jednáním účastníka řízení mohli být uvedeni v omyl jak jeho potenciální zákazníci, tak i jeho současní zákazníci. Vzhledem ke skutečnosti, že cenové nabídky účastníka řízení, které vůbec neobsahovaly konečnou nabídkovou cenu, byly zveřejněny na internetových stránkách účastníka řízení, jež jsou volně přístupné široké veřejnosti na internetu, mohlo v tomto případě dojít k ovlivnění spotřebitelů z řad široké veřejnosti. Úřad je toho názoru, že nepravdivé a v případě účastníka řízení neúplné zveřejňování cen za nabízené zboží je závažným porušením příslušných právních předpisů,

v tomto případě příslušných ustanovení zákona o cenách, a velkým vlivem dopadá na rozhodování současného nebo potenciálního zákazníka.

Následky správního deliktu však vzhledem k výše uvedenému hodnotí správní orgán jako méně závažné, a k této okolnosti tak přihlédl při stanovení výše pokuty jako k polehčující okolnosti.

Úřad přihlédl také k okolnostem, za nichž byl správní delikt spáchán. Jako podstatnou okolnost Úřad vnímá to, že má účastník řízení na svých internetových stránkách pro potenciální zákazníky vytvořenu kalkulačku, ve které je možné po zadání množství elektřiny nebo zemního plynu spočítat rozdíl mezi celkovou cenou nabízenou účastníkem řízení a celkovou cenou nabízenou jiným dodavatelem elektřiny nebo zemního plynu, a že případným zájemcům rovněž zasílá konkrétní cenovou nabídku. Je tedy patrné, že údaje týkající se konečné nabídkové ceny účastník řízení zatajit nechtěl, a proto bylo k této skutečnosti přihlédnuto jako k polehčující okolnosti.

Při stanovení výše pokuty se Úřad zabýval taktéž zjištěnou délkou trvání protiprávního stavu, který existoval nejméně v období od 1. ledna 2013 do 15. ledna 2013. Správní orgán ke skutečnosti, že protiprávní stav trval nejdéle patnáct dnů a že účastník řízení již od 15. ledna 2013, tedy neprodleně po místním šetření, na svých internetových stránkách uváděl v dotčených cenících elektřiny a zemního plynu konečnou nabídkovou cenou v souladu se zákonem stanovenou povinností, přihlédl jako k výrazně polehčující okolnosti.

Při stanovení výše pokuty je nutno také zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při jejich dodržování v celém jejich spektru. Na straně účastníka řízení je tedy třeba uvést, že není evidován v rámci žádného jiného správního řízení o uložení pokuty za porušení ustanovení zákona o cenách ve věcné působnosti Úřadu. Lze tak říct, že účastník řízení porušil tento právní předpis poprvé, což je zohledněno při stanovení výše pokuty také jako polehčující okolnost.

Z judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 9/2008-133) vyplývá, že „správní orgán ukládající pokutu za správní delikt je povinen přihlédnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí.“ Při ukládání pokuty za porušení cenových předpisů nejsou podle zákona o cenách kritériem při určení výměru pokuty osobní a majetkové poměry pachatele, nicméně podle výše uvedeného rozsudku Nejvyššího správního soudu by měl k těmto poměrům správní orgán přihlédnout.

V neposlední řadě tak správní orgán přihlédl právě k osobě účastníka řízení a jeho majetkovým poměrům. Správní orgán přitom vycházel z podkladů, jež mu zaslal účastník řízení. Z předloženého výkazu zisku a ztráty ke dni 31. prosince 2012 vyplývá, že účastník

řízení vykázal za rok 2012 hospodářský výsledek ve výši 1 556 000 Kč, přičemž tržby za prodej zboží činily 59 245 000 Kč. Ke dni 31. března 2013 pak účastník řízení vykázal hospodářský výsledek ve výši 536 000 Kč a tržby za prodej zboží ve výši 5 385 000 Kč. S ohledem na tyto údaje je zřejmé, že uložená pokuta nemůže být považována za finanční ohrožení podnikání či existence účastníka řízení a nemá tedy likvidační charakter.

Dle judikatury českých soudů musí konkrétní forma postihu a jeho výše působit natolik silně, aby od podobného jednání odradila i ostatní nositele obdobných povinností, jaké svědčí účastníku řízení, zároveň musí být postih dostatečně znatelný v materiální sféře rušitele, aby v něm byla dostatečně obsažena i jeho represivní funkce, aniž by však byl pro něj likvidačním. To znamená, že uložená pokuta musí být v takové výši, aby byla způsobilá plnit své základní funkce, tedy funkci represivní a preventivní. Toho je schopná jen v případě, že je natolik významná pro daného rušitele (účastníka řízení), že se mu porušení právních povinností v ostatních případech nevyplatí. Pokuta musí tedy mít pro účastníka řízení odstrašující účinek, aby se obával možné sankce a nedocházelo k opětovnému porušení právních povinností z jeho strany. Likvidační pokuta ve vztahu k podnikajícím osobám je dle judikatury taková, která je způsobilá pachatelé sama o sobě přivodit platební neschopnost či ho donutit ukončit podnikatelskou činnost nebo se v důsledku takové pokuty může stát na dlouhou dobu v podstatě jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti splácení této pokuty, a zároveň je zde reálné riziko, že se pachatel, případně i jeho rodina (jde-li o podnikající fyzickou osobu) na základě této pokuty dostanou do existenčních potíží. O zjevně nepřiměřenou výši sankce nejde v případě, kdy pokuta byla uložena těsně nad spodní hranicí zákonného rozmezí. Rovněž je nutno přihlídnout k tomu, že majetkové poměry pachatele nejsou jediným kritériem pro stanovení výše pokuty, nicméně sankce by neměla být vzhledem ke svému účelu nepřiměřená.

Po zvážení všech okolností případu a na základě zjištěného stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, byla výše sankce stanovena tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí, tj. v dolním pásmu možné zákonné sazby dle zákona o cenách. Správní orgán proto považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu v podobě informování spotřebitele a zároveň ji považuje za odstrašující a může tak plnit jak represivní, tak preventivní funkci. Správní orgán taktéž rozhodl v souladu se zásadou uvedenou v ust. § 2 odst. 4 správního řádu, kdy má povinnost dbát na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly, a proto pokutu nastavil ve výši odpovídající jeho rozhodovací praxi.

Ve správním řízení je účastníku řízení výrokem II. tohoto rozhodnutí ukládána pokuta ve výši 10 000 Kč, a to za správní delikt podle zákona o cenách. Souběžně je výrokem III. ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb. činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ustanovením § 152 správního řádu k předsedkyni Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

- Otisk úředního razítka -

Mgr. Petra Bajerová, v. r.
oprávněná úřední osoba
sekce kontroly

